

ἤλθε νὰ κρυφθῆ ἡ ψυχὴ τῆς 'πεθαμμένης, καὶ ἔγυρα τὸ αὐτὶ μῆπως ἀκούσω κανένα ψυθύρισμα.

'Ετοιμάσθηκα νὰ πλαγιάσω. Ἡ νεγρονιά, ἡ κηδεία, τὸ κοιμητήριον, ἡ 'πεθαμμένη, ἡ διήγησι τοῦ δυστυχισμένου πατέρα, δὲν ἔφευγαν ἀπὸ τῆ φαντασία μου. Μὲ αὐταῖς ταῖς ἐντύπωσιν, ἔπεσα νὰ κοιμηθῶ. Καὶ ἀποκοιμήθηκα. Εἰς τ' ὄνειρό μου εἶδα μία παρθένα, ὀλόλευκα ἐνδυμένη, μὲ ξέπλεκα χρυσᾶ μαλλιά, ποῦ ἐκυμάτιζαν εἰς τοὺς κεροπλασμένους ὤμους τῆς, ἡ ὁποία μοῦ ἔδειχνε ἓνα ἄνθος κόκκινον, ὅταν νεγρόνι, ποῦ κρατοῦσε εἰς τὸ χέρι, καὶ μοῦ χαμογελοῦσε . . .

Τὴν αὐγὴν, μόλις ἀσηκώθηκα καὶ ἐνδύθηκα, ἐδιτάξα νὰ ἔλθῃ ἐν' ἀμάξι. Ἐπῆρα μαζῆ μου τὴ νεγρονιά καὶ δύο κομμάτια σανίδι, μὲ τὰ ὁποία ἐσχημάτησα ἓνα σταυρό. Ἐφώνηξα τοῦ ἀμαξηλάτη: Εἰς τὸν Ἐσταυρωμένο. Εἰς ὀλίγα λεπτά εὐρισκόμουν εἰς τὸ κοιμητήριον τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς. Ἐγονάτισα καὶ ἀσπάσθηκα τὸν νεοισκαμμένον τάφον. Ἐφύτεψα ἐκεῖ τὴ νεγρονιά καὶ σιμά τῆς τὸν ἀχρωμάτιστο, ξύλινον σταυρό, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον ἐχάραξα μὲ τὸ κονδυλομάχαιρον:

«**Γασία Γρυφάλη, 1891**»

*
**

'Επίστρεψα ἔπειτα ἀπὸ ὀκτὼ ἡμέραις εἰς Ἀγίαν Παρασκευὴν. Ἡ νεγρονιά δὲν εἰμποροῦσε νὰ ζήσῃ. Εἶχε μαραθῆ, ὡς ἐμαράθηκεν ἡ κόρη, ποῦ τὴν εἶχε φυτεμμένη.

Ζάκυνθος, Ἰούλιος 1893.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

ΠΙΚΡΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

— Εἶναι πικρὰ τὰ τραγουδάκια γαλανῆ
Ποῦ ἔγραψα μακρὰ ἀπὸ σένα μόνος
Γιατὶ τὰ γέννησε καρδιὰ ὅπου πονεῖ
Γιατὶ τὰ μύρωσε τὸ δάκρυ καὶ ὁ πόνος!

ΔΑΚΡΥ ΚΑΙ ΔΑΚΡΥ

Εἶδα ἴς τὸν ὕπνον μου πῶς πέθανες τρελλῆ
Κ' ἔγυσα δάκρυα πικρὰ φαρμακωμένα,
Ξυπνάω τότε ἀλλὰ κλαίω πειρὸ πολὺ
Γιατὶ ἐζοῦσες ἀλλὰ ὄχι δι' ἐμένα.

ΝΙΚΟΣ ΚΟΤΣΕΛΟΠΟΥΛΟΣ